

Hebreeën 5:11-6:8

De vorige keer heb ik afgesloten met Hebr. 5:10, waar staat dat Christus een hogepriester is naar de ordening van Melchizedek. Wat dat precies inhoudt komt straks in hoofdstuk 7 aan de orde. De schrijver van deze brief zou het allerlieft meteen beginnen met het uitleggen hiervan, maar hij geeft aan dat een en ander moeilijk is uit te leggen. Niet omdat deze materie zo ontzettend moeilijk is, maar omdat de lezers van de brief zo weinig geloofsgroei hebben doorgemaakt. Naar de tijd gerekend hadden ze allang leraars moeten zijn, maar ze hebben nodig weer de eerste beginselen van het geloof te leren. Ze zitten in de moedermelkfase in plaats van de fase van het vaste voedsel. Dit is natuurlijk geen goede zaak. Het is net zo iets als dat je een volwassene opnieuw moet leren de tafel van 2 op te zeggen. Dan schudt je je hoofd en je zegt: ach, ach, als hij dit niet kan, hoe moet hij dan een ingewikkelde berekening maken. Op dezelfde manier schudt de schrijver zijn hoofd over de lezers. De lezers van de brief worden vergeleken met babys. Een baby stopt altijd alles in de mond, maar gaande weg de opvoeding leert een kind wat hij wel en niet tot zich mag nemen. Zo is het een kenmerk van een baby in het geloof, dat hij niet het verschil kan onderscheiden tussen goed en kwaad. Een gelovige zal als het goed is gaandeweg zijn wandel als gelovige steeds beter leren onderscheiden wat wel en niet goed is. Hij heeft door het gebruik zijn zinnen geoefend. In de NBV staat het wat duidelijker: hij heeft zijn zintuigen door ervaring geoefend. Hij krijgt onderscheidingsvermogen. Zo krijg je weet van de rechte prediking.

In het begin van hoofdstuk 6 legt de schrijver uit wat hij onder het eerste onderwijs verstaat voor een christen. Het zou best kunnen dat wij met een heel ander lijstje zouden komen als we een opsomming moesten geven van het eerste onderwijs van Christus. Dat heeft ongetwijfeld ook te maken met de Joodse achtergrond van de lezers. De bekering van de dode werken heeft ongetwijfeld te maken met de werken der wet. Bij de Joodse leiders van die tijd lag de nadruk op het naleven van wettelijke verplichtingen, het doen van goede werken, nu moesten ze leren dat niet de werken het nieuwe leven bewerken, maar dat het ons door genade wordt gegeven. En natuurlijk hebben deze Joden altijd in God geloofd, maar nu moest duidelijk worden dat God zich alleen laat kennen in Zijn Zoon. Niemand komt tot de Vader, dan door Jezus Christus. Ook kenden de Joden verschillende reinigingsrituelen en baden. Vandaar dat er onderwijs is gegeven over dopen. Let op: meervoud! Dus niet de

christelijke doop alleen, maar hoe was de verhouding tussen deze reinigingsrituelen en de doop van Johannes, en hoe verhoudt zich deze doop van Johannes weer tot de christelijke doop. Dat waren vragen die een pas bekeerde Jood in die tijd bezighielden. Ook het opleggen van de handen behoorde tot het basisonderwijs, een gebruik wat in die tijd vaak werd gebezigd. Bij de inwijding van priesters en profeten en het gebed voor de zieken werden bijvoorbeeld de handen opgelegd. Wij kennen dat ook nog bij de bevestigingen van ouderlingen en diakenen en ook bijvoorbeeld tijdens de ziekenzalving. Maar het is niet zeker waar de schrijver hier op doelt. Het zou ook kunnen dat hij verwijst naar het gebruik van iemand die een offer brengt om de hand op de kop van het offerdier te leggen. Dan is het logisch dat er in het basisonderwijs een link werd gelegd naar het offer van Christus. Ook hoort de opstanding uit de dood en het eeuwig oordeel tot het basisonderwijs. In onze tijd zijn er mensen die deze beide zaken ontkennen. De opstanding van Christus is fundamenteel voor onze redding. Het lege graf van Christus geeft uitzicht op de toekomst en troost als we een geliefde moeten begraven. Als Christus niet is opgestaan dan is er voor ons geen redding mogelijk. Ook probeert men vandaag het oordeel weg te redeneren. Steeds meer theologen prediken alverzoening: de gedachte dat uiteindelijk iedereen gered zal worden. Op zich wel begrijpelijk, ieder weldenkend mens heeft moeite met de gedachte dat een mens voor eeuwig verloren kan gaan. Bij die gedachte huiver je. Tegelijkertijd mogen we niet ontkennen dat het oordeel hoort tot de kern van de christelijke boodschap. We kunnen gered worden: dat is het hart van het Evangelie. Maar waarvan moeten we dan gered? Wat houdt redding nog in, als er geen oordeel zou zijn? Waarom zou je mensen oproepen tot geloof en bekering, als er geen sprake is van Gods oordeel? Waarom zou je net als de apostelen zeggen: Laat u behouden, als verloren gaan niet tot de mogelijkheden behoort? Het is volstrekt zinloos. Je geeft brandalarm terwijl er nergens brand is. Heel de nieuwtestamentische verkondiging gaat er van uit dat er een reële mogelijkheid is dat je bij het laatste oordeel aan de verkeerde kant van de streep komt te staan. Er is een plaats waar de worm niet sterft en het vuur niet dooft. Hoe pijnlijk ook, het evangelie van de verlossing impliceert dat mensen verloren kunnen gaan.

Nu zou je misschien verwachten dat de schrijver opnieuw zou beginnen met de uitleg van deze eerste grondbeginselen. Maar dat doet hij niet. Hij laat het fundament het

fundament en gaat toch hun aandacht richten op wat hij eigenlijk te moeilijk voor hen vindt. Is dat niet merkwaardig? Dat gaat toch altijd mislukken.

Dat is maar de vraag. Een goede onderwijzer zal altijd het voedsel in de ruif voor een deel zo hoog hangen dat de leerlingen er moeite voor moeten doen en op hun tenen moeten staan om het te kunnen bemachtigen. Maar er is nog een punt. De schrijver heeft een hoge verwachting van de Heilige Geest. Hoewel hij de lezers ziet als babies in het geloof, ziet hij ze wel als gelovigen. En een gelovige bevindt zich onder de invloedsfeer van de Geest. De Geest is met hen aan het werk. En dan mag je ook het vertrouwen hebben dat Gods Geest zal werken.

Graag wil ik kort nog iets zeggen over de verzen 4 t/m 6. Wat zijn er veel discussies geweest over dit gedeelte.

Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht zijn geweest, van de hemelse gave genoten hebben en deel gekregen hebben aan de heilige Geest, en het goede woord Gods en de krachten der toekomstige eeuw gesmaakt hebben, en daarna afgefallen zijn, weder opnieuw tot bekering te brengen, daar zij wat hen betreft de Zoon van God opnieuw kruisigen en tot een bespottung maken.

Het lastige is dat wij de bijbel lezen met onze eigen bril op. Als we de bril ophebben dat gelovigen niet meer kunnen afvallen van het geloof, dan geeft deze tekst heel veel moeite. In de praktijk zien we ook dat theologen proberen aan te tonen dat deze tekst het over schijnchristenen heeft en dat de mensen waar het hier om gaat nog niet wedergeboren zijn. Maar de gelovigen die menen dat gelovigen nog wel verloren kunnen gaan, hebben hier geen moeite, maar lopen wel weer tegen andere teksten aan. Zoals Johannes 10, waar Jezus zegt: *Ik geef hun eeuwig leven en zij zullen voorzeker niet verloren gaan in eeuwigheid, niemand zal ze roven uit mijn hand.* Hoe kan Johannes nu spreken over de zekerheid van behoud, als iemand toch nog kan afvallen van het geloof.

Als wij onze vooringenomen standpunten even weglaten, dan kunnen we niet anders dan concluderen dat de bijbel aan de ene kant gelovigen wil overtuigen dat een ieder die in de Here Jezus gelooft, voor eeuwig behouden is. Daar mogen we zeker van zijn! Dat behoud is zeker en vast. God staat daarvoor garant. Hij houdt ons vast.

Maar zij die terugkeren naar het Judaïsme, zoals de dreiging was bij de lezers van de Hebreeënbrief, die lopen hetzelfde gevaar als het volk in de woestijn. Je bent bevrijd uit de slavernij maar je komt niet in het beloofde land. Als je jezelf willens en wetens afkeert van de Here Jezus, dan is er geen weg meer tot behoud. Je sluit dan voor jezelf de deur. Er is geen offer voor de zonde meer over.

Het is een dwaling als we geloven dat iemand die ooit een keer een 'zondaarsgebedje' heeft gebeden vanzelf behouden is, en dat zijn manier van leven er dan niet toe doet.

Dit bijbelvers is niet bedoeld om een meetlat te hanteren voor wie wel en niet meer tot geloof kunnen komen. Vroeger zijn wel mensen, die eerst gelovig waren en later afvielen van het geloof maar toch weer tot bekering kwamen, geweigerd in de kerk, omdat terugkeer volgens dit vers onmogelijk is. Dan gaan we op Gods rechterstoel zitten. Wij mogen ieder mens het Evangelie voorhouden. Ook aan verloren zonen en dochters. En wanneer het punt bereikt is dat iemand niet meer terug kan keren, mogen we aan God overlaten. Eén ding is zeker: God wil niets liever dan dat allen tot bekering komen. Hij heeft geen behagen in de dood van een zondaar, maar hij wil graag dat de zondaar zich bekeert.

En daartoe worden de lezers van deze brief ook aangespoord: Blijf bij de Here Jezus. Vertrouw op Hem.

Amen